

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

на

72. заседание

Неделя, 2 юни 1946 г.

(Открито в 16 ч. 4 м.)

Председателствувал подпредседателят д-р Пенчо Костурков.

Секретари: Ефрем Митев и Любен Георгиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.	Стр.
Съобщения:	
Отпуски	799
Законопроект	799
По дневния ред:	
Законопроект: 1. За отпускане заемообразно 30.000.000 лв. на мероприятието „Отдих и култура“ от Главната дирекция на труда. (Първо и второ четене)	799, 800
Говорил м-р Георги Попов	800
2. За разрешаване на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов да склучи заем от	799
Популярната банка в гр. Свищов в размер на 3.000.000 лв. за нуждите на книгоиздателството при същото училище. (Първо и второ четене)	801
Говорил м-р Георги Попов	801
3. За трудовите норми. (Второ четене)	801
4. За сключване на бюджета на държавата за 1942 бюджетна година. (Второ четене).	803
Говорил м-р д-р Иван Стефанов	804
5. За самоиздръжка на държавните и държавно-автономни стопански предприятия. (Второ четене)	804
Дневен ред за следващото заседание	806

Председателствуваш д-р Пенчо Костурков: (Звънка) Присъствуващият брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ботев, Александър Чичовски, Александър Тасев, Александър Хаджалимбиеv, Анастас Циганчев, Андрей Петров, Архангел Дамянов, Билял Дурмазов, Борис Костов, Борис Чобанов, д-р Васил Ханджиев, Вели Сюлейманов, Ганю Златинов, д-р Георги Атанасов, Георги Хълчев, Георги Стамболов, Георги Костов, Георги Добрев, д-р Георги Славчев, Георги п. Иванов, Гого Бойдев, Груди Атанасов, Ганчо Димитров, Димитър Ганев, Димитър Кънев, Димитър Попов, Димитър Братанов, Диано Панчев, д-р Досю Досков, Екатерина Аврамова, Елена Кецкова, Жеко Жеков, Желю Желев, Живко Живков, Здравко Митовски, Иван Геновски, Иван Кръстев, д-р Иван Пацов, Иван Колев, Иван Чонос, Иван Неделчев, Иван Арнаудов, Илия Добрев, Илия Джагаров, Йордан Пекарев, Кирил Клисурски, Кирил Тонев, Коста Ганев, Костадин Лазаров, Костадин Трендафилов, Костадин Русинов, Кръстю Добрев, Кръстю Славов, Малю Малев, Марин Станев, Марин Шиваров, Мария Тотева, Милан Маджарски, Михаил Константинов, Никола Балканджиев, Никола Джанков, Никола Пацов, Минко Вияшки, Пело Пеловски, Петко Куини, д-р Петър Пачев, Петър Къвачев, Петър Каменов, Петър п. Иванов, д-р Петър п. Савов, Петър Тодоров, Руси Табаков, Симеон Ковачев, Слави Пушкарков, Спиро Трингов, Стефан Стефанов, Стефан Григоров, Стою Неделчев, Стоян Сюлемезов, Стоян Павлов, Титко Черноколов, Тодор Танев, Тодор Гичев, Тодор Панайотов, Тодор Тихолов, Тодор Янакиев, Филип Филипов, Христо Джонджоров, Христо Марзиянов, Юсеин Еминов, Цанко Григоров, Цветан Капитанов, Цветана Керанова, Цола Драгойчева, Цоло Кръстев, Янко Стамболов).

Имам да направя следните съобщения.

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Христо Юруков — 1 ден, Нико Стефанов — 1 ден, Живко Живков — 1 ден, Желю Желев — 1 ден, Димитър Братанов — 1 ден, Александър Тасев — 1 ден, Атанас Добревски — 2 дена, Никола Балканджиев — 3 дни, д-р Васил Ханджиев — 3 дни, Георги Хълчев — 3 дни, Кирил Клисурски — 2 дена, Коста Ганев Гатев — 2 дена, Кръстю Добрев — 3 дни, Малю Калев — 2 дена, Милан Маджарски — 3 дни, Михаил Константинов — 3 дни и Иван Костов — 2 дена.

Поискали са също отпуск народни представители, които са ползвали досега полагаемия им се такъв от 20 дни, и съгласно правилника трябва Народното събрание да им разреши искания отпуск.

Димитър Панайотов иска 2 дена отпуск. Които са съгласни да му бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо разрешава.

Спиро Трингов иска 3 дни отпуск. Които са съгласни да му бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо разрешава.

Ганю Златинов иска 3 дни отпуск. Които са съгласни да му бъде разрешен исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранietо разрешава.

Постъпил е от Министерството на финансите законопроект за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

Законопроектът е отпечатан, ще бъде раздаден на г-да народните представители и поставен на дневен ред. (Ръкоплескания)
Присъстваме към точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отпускане заемообразно 30.000.000 лв. на мероприятието „Отдих и култура“ от Главната дирекция на труда.

Понеже дежурните секретари д-р Славчев и Георги Христов съществуват, моля секретаря г-н Ефрем Митев да прочете мотивите и законопроекта.

Секретар Ефрем Митев: (с): (Чете)

МОТИВИ

към законопроекта за отпускане заемообразно 30.000.000 лв. на мероприятието „Отдих и култура“ от Главната дирекция на труда

Г-да народни представители! Законът за мероприятието „Отдих и култура“ е обнародван на 13 май и. г. Поради настъпването на летния сезон налага се да се открият веднага станове и летовища за трудещите се, а от друга страна мероприятието не разполага с никакви средства, тъй като предвидените в чл. 3 от закона за същото мероприятие приходи тепърва ще постъпват.

Горното като аи излагам, моля да разгледате и гласувате приложението законопроект за отпускане заемообразно 30.000.000 лв. на въпросното мероприятие от Главната дирекция на труда.

Гр. София, май 1946 г.

Министър на социалната политика: Г. Попов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за отпускане заемообразно 30.000.000 лв. на мероприятието „Отдих и култура“ от Главната дирекция на труда

Чл. 1. Разрешава се да се отпусне заемообразно 30.000.000 лв. за мероприятието „Отдих и култура“ от сметка № 92 на Главната дирекция на труда при Българската народна банка — софийски клон. Сумата да се отпуска на части, според нуждите, с разписки обр № 12, подписани от директора на труда.

Чл. 2. Сумата по разписките се връща до края на 1946 г., като за тази цел приходите, предвидени в чл. 3 от закона за мероприятието „Отдих и култура“, се блокират в Българската земеделска и кооперативна банка по специална сметка, в размер на 30.000.000 лв., които се внасят по сметка № 92 в Българската народна банка по народждане на бюджетоконтролния отдел при Дирекцията на труда.

Председателствуваш д-р Пенчо Костурков: Има думата г-н министър на социалната политика.

Министър Георги Попов: Г-да народни представители и представители! Преди известно време Народното събрание гласува закона за мероприятието „Отдих и култура“. Това мероприятие си поставя за задача да съдействува както за физическото подобряване на раб-

ботниците, така и за тяхното културно издигане. Необходимо е още тази година да започнем да основаваме станове за работниците. Министерството е намерило около двадесет такива станове в цялата страна. В тези станове през това лято ще минат четири смети по 70 души работници, за да могат най-малко 4.000 работници да възстановят своите сили чрез тях. Необходими са големи средства преди всичко за набавяне на инвентар — палатки, сълела, кухнски потреби — а така също и за набавяне хранителни продукти. Огнесоме се до Министерството на войната — Гизнато интенданство, което ни дала една част от инвентара, а така също и продукти. Обаче особено необходимо е да закупим одеала. Досега сме набавили некои неща, обаче още много има да се купува. А за това са необходими средства.

С силата на закона мероприятието има собствен бюджет със собствени приходоизточници. Управлятелният съвет преди няколко дни започна да работи бюджета. Наследният ще бъде изработен след няколко дни и ще започнат да постъпват средства. Значи, ще можем да се надяваме, че такива средства ще постъпят по бюджета на мероприятието. Обаче сега ние трябва да вземем средства от друго място. Дирекцията на труда разполага с един фонд — „Семейни доброволци“ — средства на който са получени от работниците и работодателите. Това е известно. От този фонд може да се вземат средства. Намери се, че най-лесно може да се вземат от този фонд 30.000.000 лева, които ще възстановяваме постепенно, като се получават средства по бюджета на мероприятието.

Ето защо аз ви моля да гласувате този законопроект сега по принцип, а след това, по спешност, и на второ четене.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Няма записани оратори. Ще поставя законопроекта на гласуване.

Които приемат на първо четене законопроекта за отпускане заема образно 30.000.000 лв. на мероприятието „Отдих и култура“ от Гизнато дирекция на труда, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Г-н министър на социалната политика предложи, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта и на второ четене.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 1)

В първия ред, вместо „до края на 1946 г.“, става: „до 30 юни 1947 г.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 2)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Пристигваме към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за разрешаване на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов да сключи заем от Популярната банка в гр. Свищов в размер на 3.000.000 лв. за нуждите на книгоиздателството при същото училище.

Д-р Петър Георгиев (к): Мотивите са известни. Предлагам да не се четат.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Има предложение, момиче към законопроекта да не се чете. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете)

ЗАКОНОПРОЕКТ

за разрешаване на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов да сключи заем от Популярната банка в гр. Свищов в размер на 3.000.000 лв. за нуждите на книгоиздателството при същото училище

Чл. 1. Разрешава се на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов да сключи, а на Популярната банка в гр. Свищов да отпусне на същото заем в размер на 3.000.000 лв. под гаранция на държавата за срок от 10 години, който ще се употреби за нуждите на книгоиздателството при същото училище, съгласно специалния правилник, издаден за това.

Чл. 2. Популярната банка в Свищов ще открие текуща лихвенна сметка на името на училището до размер на пълната сума по заема, като текущата сметка ще се приключва годишно.

Чл. 3. Лихвеният процент на заема ще бъде този по лихвената тарифа на Популярната банка в Свищов.

(*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 799.

Чл. 4. Договорът за отпускане на заема се подписва от ректора на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ и ще се приподпише от министъра на търговията и продоволствието, като гарант от името и за сметка на държавата.

Чл. 5. Всички книжа, които са необходими за склучването, учредяването и използването на този заем, се освобождават от герб налог и всяклакви други държавни мита и пр.

(Ето мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за разрешаване на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов, да сключи заем от Популярната банка в гр. Свищов в размер на 3.000.000 лв. за нуждите на книгоиздателството на училището

Г-да народни представители! Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов е предприело издаването на научни помагала и трудове за нуждите на студентството. За тази цел училището е инсталирало печатница с всички необходими приспособления за едно модерно книгоиздателство. Печатницата е собственост на държавния фонд „Д. А. Ценов“, от приходите на който се изъвржа и самосто училище.

За посрещане нуждите на печатницата и книгоиздателството при училището са необходими 3.000.000 лв., с каквито средства училището и фондът не разполагат. Налага се, училището да сключи заем. Такъв заем Популярната банка в гр. Свищов е съгласна да даде под формата на текуша лихвенна сметка, с оглед да се използват само необходимите за даден момент средства, по лихвената тарифа на банката. Понеже това училище е юридическа личност и не може да гарантира заема, освен с имуществата на фонда „Д. А. Ценов“, който е държавна собственост, то поради това заемът следва да се отпечне под гаранцията на държавата. Срокът на заема следва да бъде 10 години, за да не се създадат затруднения за училището.

Всичко това, г-да народни представители, налага да се изработи специален закон за отпускане заем на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“, който, тук приложен, моля да разгледате и гласувате.

Гр. София, май 1946 г.

За министър на търговията и продоволствието.

Министър на социалната политика: Г. Ив. Попов

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Има думата г-н министър на социалната политика, който замества министра за търговията и продоволствието.

Министър Георги Попов: Уважаеми народни представителки и народни представители! Този законопроект из го внасям като заместник на министра на търговията и продоволствието. Във Висшето търговско училище в Свищов има една много добре уредена печатница. Аз лично имах възможността да я видя. Машините са набавени, обаче трябва да се закупят известни материали, като хартия и други спомагателни материали. Нека да ви кажа, че между другото го газ можах да надникна особено в Института за стопански изучавания при това училище и констатирах изцялредно добър ред и много стегната работа. В това училище се издават много добри трудове, помагала, не само за студентите но и изобщо за всички стопановеди, които се интересуват от стопански въпроси. Тази печатница ще изиграе голяма роля като разсадник на стопанска литература.

Аз лично констатирах, че са осигурени приходите, които могат да гарантират изплашването на заема за тази печатница. Ето защо аз моля да се гласува този законопроект на първо четене и, по спешност, на второ четене, за да може в много скоро време да се уреди тази печатница.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Няма записани оратори. Които приемат на първо четене законопроекта за разрешаване на Висшето училище за стопански и социални науки „Д. А. Ценов“ — Свищов да сключи заем от популярната банка в гр. Свищов в размер на 3.000.000 лв. за нуждите на книгоиздателството при същото училище, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Които приемат предложението на г-на министра на социалната политика, законопроектът да се приеме, по спешност, и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 1)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 2)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 3)

(*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 799.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 4)

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Секретар Ефрем Митев (с): (Чете чл. 5)

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Понеже г-н министърът на финансите е зает, ще прередим дневния ред, вместо към точка трета, ще пристъпим към точка четвърта:

Второ четене на законопроекта за трудовите норми.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Райко Дамянов (к): Другари! Днес комисията се събра и направи малки изменения, по-скоро редакционни поправки на предложения законопроект, който доби следната редакция: (Чете)

„ЗАКОН за трудовите норми.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 1. Работодателите или ръководителите на всички частноправни и публично-правни предприятия се задължават да въведат трудови норми и да заплащат изработеното над нормите.

Централната комисия по трудови норми определя реда и времето за въвеждане на трудовите норми в отделните стопански отрасли и производства.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 2. Трудова норма е произведеното количество продукти или извършена работа за единица време (час, ден и пр.), което дава средно производителният за специалността и разряда си работник, при съществуващи организационно-технически и производствени условия на предприятието в зависимост от вида, размера и качеството на материала и произвеждания артикул.

Отчитането на трудовата норма е лично (индивидуално), а където това е невъзможно, то става за определена група.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„II. Органи — седалище, състав и компетентност.

Чл. 3. Към Дирекцията на труда се учреждава Институт за трудови норми. Институтът се управлява от директор, назначен от Министерския съвет, по представление на министра на социалната политика.

Устройството на института, както и назначаването на служителите, се извършва съгласно правилник, одобрен от Министерския съвет и по определен бюджет от института.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 4. Върховен орган по приложение на постановленията на настоящия закон е Институтът за трудовите норми, към който се създават следните комисии:

а) Централна комисия по трудови норми, в следния състав: председател — ръководителя на института или неговия заместник и членове: по двама представители на Общия работнически професионален съюз и на съответния Общ съюз на работодателите или съответното ведомство, чиято компетентност се засърпва от един представител на Върховния стопански съвет и на Върховната стопанска камара.

б) Клонови комисии по трудови норми, в следния състав: председател — представител на института и членове — двама представители на съответните брандови професионални съюзи на работниците и работодателите или ведомство и двама специалисти, посочени от двете страни.

Местни комисии, към всяка инспекция на труда, в там където няма такава, към общинското управление на всяко населено място, където има повече от две предприятия, в които по реда, установен в настоящия закон, трябва да бъдат въвзелени трудови норми. Те имат следният състав: постоянен — представител на Инспекцията на труда, или представител на общината, където няма инспекция на труда, представител на местния синдикален съвет и двама специалисти, посочени от двете страни, сменяем — по двама представители на съответните професионални организации на работниците и работодателите.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 5. Към всяко предприятие, в което, съгласно чл. 1 на настоящия закон, следва да се въведат норми, се създават комисии по трудови норми в следния състав: един специалист от предприятието, работодателя или негов представител, един представител на профкомитета.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 6. Комисиите на предприятията изработват, прилагат и предлагат изменения в трудовите норми и изработват таблици за заплащане изработеното над нормата, ако такива не са изработени от съответните клонови комисии.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 7. Местните комисии съдействуват на комисиите по предприятия за изработване на трудови норми, проверяват и съднакяват установените такива в предприятията с единакви технически и производствени условия.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 8. Клоновите комисии изработват общи таблици за заплащане изработеното над нормата, общите формули и принципни положения, въз основа на които те се изграбват трудови норми. Те одобряват изработените от комисиите по предприятия трудови норми, както и тяхното изменение и допълнение.“

Същите определят как предприятията, части от тях, специалности или видове манипулации могат да бъдат освободени от задължението да въведат трудови норми.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 9. Централната комисия съгласува работата на клоновите комисии и съдействува на института за реда на въвеждането и правилното установяване на трудовите норми в отделните отрасли и производство.

Същата разглежда и дава мнение по изработваните от клоновите комисии общи формули, принципни положения и общи таблици, както и тяхното изменение и допълнение.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 10. Институтът контролира и съдействува за установяване на научно обосновани реални трудови норми във всяки стопански отрасли. Той одобрява общите формули, принципните положения и таблици за заплащане изработеното над нормите, както и тяхното изменение и допълнение.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 11. Министерства, по ведомствата на които има стопански предприятия, се грижат за установяването на норми на своите предприятия по реда, указан в настоящия закон.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 12. Всички комисии по трудови норми, действуващи съгласно разпоредбите на настоящия закон, са органи на Института за трудови норми. Тяхната длъжност е почетна.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 13. Одобрението трудови норми се регистрират в Инспекцията на труда по реда, по който се регистрират колективните трудови договори. Одобрението на трудовите норми влизат в сила от първо число на месец, който следва месец, през който са регистрирани.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 14. Трудовите норми се одобряват за определен срок, след изтичанието на който биват задължително проверявани.

При приемане на някои от посочените условия, на общите формули и принципни положения или ако са погрешно установени, трудовите норми подлежат на предсрочно изменение. То става по

почин на заинтересуваните страни или на предвидените по настоящия закон органи и се извършва по реда, предвиден за тяхното установяване.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„III. Заплащане изработеното над нормата.

Чл. 15. Изработеното над нормата се заплаща от работодателя или ведомството, въз основа на изработената таблица по следния начин:

а) заплаща се съответната част от надницата или заплатата на работника, припадаща се към произведената над нормата единица;

б) заплаща се прогресивно припадаща се част премия от икономии, които се реализират от отпадащите при наднорменото производство калкулационни елементи, в зависимост от процентното превишаване на нормата и съразмерно надницата или заплатата.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 16. Таблиците за заплащане на наднорменото производство се изработват въз основа на последните одобрени калкулации, а където няма такива, въз основа на преценката на съответните клонови комисии и влизат в сила след одобрението им.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 17. Установените таблици за заплащане са валидни до края на срока и могат да бъдат предсрочно изменявани, само при изменение на калкулацията или ако са налице никакви от условията, казани в чл. 14, алинея втора.

Тези изменения влизат в сила след одобрението им и се прилагат от деня, в който е направено изменението на калкулацията.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 18. В таблицата за заплащане изработеното над нормата се определят известни проценти, които да останат в полза на предприятието, както и за премиране на някои служители от административния и канцеларски персонал, съобразно заслугите им за общото повишаване на нормите.

Такива проценти могат да се определят и за образуване на фонд „Работнически социални мероприятия“ при съответните предприятия, който фонд се управлява от профкомитета, по специален правилник, одобрен от министъра на социалната политика.

Процентите, упоменати в алинеи първа и втора на настоящия член, се определят от централната комисия.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 19. Заплащането на изработеното над нормата в държавните и общински мероприятия се извършва, съгласно разпоредбите на чл. 15, от средствата на отпуснатите за целта кредити.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 20. Работниците, чийто труд не подлежи на нормиране, но частично участват в производствения процес, получават съответна премия, въз основа на общото средно повишаване на трудовата норма в предприятието, отделението или групата, с която са непосредствено свързани по преценка на комисията в предприятието. Заплащането на тая премия става от изработеното над нормата.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 21. На техническите ръководители на група, отделение, отдел или цяло предприятие се заплаща прогресивна премия в зависимост от общото средно превишаване на нормите, в ръководената от тях група, отделение, отдел или предприятие, съразмерно надните или заплатите им, и това заплащане става от изработеното над нормата.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 22. Ръководно-техническият персонал, който пряко участва в производството, може да получи допълнителна премия при реализиране на икономии на сурови и спомагателни материали, както и за намаление костюмата стойност на продукта, установени от комисията при предприятието.

Работникът получава определен процент от костюмата стойност на съществите от него сурови и спомагателни материали и установени от същата комисия.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 23. Когато един работник обслужва повече от установения брой машини, на който е длъжен да даде определеното нормено производство, или ако освен своята той върши и работа, която е определена да бъде вършена от другого, има право да получи известен процент от припадащата се за тази допълнителна работа заплата.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 24. Срещу заплатата, която получава, работникът е длъжен да изпълнява определената за неговата специалност трудова норма.

Работникът, който по зависящи от него причини дава производство над нормата, получава заплатата със съответното процентно увеличение.“

Министър Георги Попов: Във втората алинея на този член се казва, че работникът, който по зависящи от него причини произвежда над нормата, получава съответно увеличение на заплатата си. В проекта на Министерския съвет се казваше, че работникът, който по зависящи от него причини дава производство под нормата, получава заплатата си със съответно процентно намаление. Ако работникът работи недобросъвестно и дава производство под нормата, получава заплатата си със съответно процентно намаление. Има хора, които саботират. Така беше казано в представения проект.

Ефрем Митев (с): Аз предлагам, тази алинея да стане така: „Работникът, който по зависящи от него причини дава производство над или под нормата, получава заплатата си със съответното процентно увеличение или намаление.“

Обаждат се: А-а-а! Това никъде го няма.

Министър Георги Попов: Г-да народни представители! Във всички членове в тази глава от законопроекта, които се докладваха и приемаха досега, се говори за случаите, когато се произвежда над нормата. Следователно, няма защо в алинея втора на чл. 24 да се казва, че работникът получава съответно увеличение, ако произвежда над нормата. Тук се касае за ония случаи, когато работникът произвежда под нормата. Това е смисълът на тази алинея от чл. 24, защото във всички други членове по-горе се говори за производство над нормата. Значи, остава да нормираме, така да се каже, да узаконим и ония случаи, когато един работник, по зависящи от него причини, произвежда по-малко.

Д-р Минчо Нейчев (к): Какво значи това?

Министър Георги Попов: Например, работи недобросъвестно или прави саботаж, поради което произвежда по-малко.

Георги Трайков (з): За физически по-слабите е казано, че ще им се даде работа на друго място, по-лека работа.

Министър Георги Попов: Това се налага да се каже, за да се покажат такива работници и да разберат, че те трябва да работят най-малко до нормата, за да получат заплатата си.

Д-р Вяра Златарева (з): Това е правилно, така трябва да бъде.

Министър Георги Попов: Така беше и в проекта, представен от Министерския съвет.

Христо Вълчев (к): Ако един работник саботира, има правилник за това.

Докладчик Райко Дамянов (к): Правилно е. Дайте да се съгласим с г-на министра: който произвежда под нормата, получава заплатата си със съответно процентно намаление.

Значи, чл. 24 ще стане така:

„Срещу заплатата, която получава, работникът е длъжен да изпълнява определената за неговата специалност трудова норма.

Работникът, който по зависящи от него причини дава производство под нормата, получава заплатата си със съответно процентно намаление.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 24 с предложената от г-на министра поправка, както се докладва от г-на докладчика, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

Чл. 25. Дългогодишни квалифицирани работници, които поради доказана от лекаря намалена работоспособност, вследствие на старост, изтощение и болест не достигат нормата, се превеждат на подходяща работа.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема,

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 26. Изработеното от отделния работник или група работници (ако нормата е групова) се отбележва ежедневно, а където това е невъзможно, във възможния най-кратък срок, в специални картони, където ръководителят нанася данните в присъствието на съмия работник или групата.“

Изчисляването, за заплащането въз основа на трудовата норма, става за един по-продължителен период от време, 15 дена или месец, като се решава от комисията по трудови норми при предприятието.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 27. Престоите на работниците, поради липса на двигателна енергия, повреда на машините, липса на материали или по вина на техническото ръководство и други независящи от работника причини, се приспада от установленото работно време.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 28. Изгубеното от работника време в отсъствие по неоправдани причини не се приспада при изчислението на производството му за отчетния период, т. е. това време се смята за редено работно време. Сумите за превишени норми, вследствие непризнатите при изчисление на производството отсъствия, се отнасят към фонда „Работничиески социални мероприятия“ при предприятието.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 29. Който направи рационализаторско предложение, вследствие на което се спестява работно време, материали или усилия, или подобряват условията на работата, получава съответен процент от получените икономии и други морално действуващи отличия“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 30. По доклад на комисиите по предприятия, институтът одобрява постъпилите рационализаторски предложения, като прави необходимото за най-широкото разпространение и приложение.“

Същият определя паричната и други награди, отпуснати от държавата на авторите на одобрените рационализаторски предложения.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 31. Суми, които работникът получава от производството над нормата, за обслужване на новече машини и за рационализаторско предложение, се освобождават от всякаака удръжки и вноски по всички закони, включително и закона за обществените осигуровки.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 32. Работодател, който не изпълни разпорежданятията на настоящия закон, се наказва както следва:

- при първо нарушение — с глоба в размер до 20.000 лв.;
- при повторно — с глоба в размер до 100.000 лв.;
- при потретване — с глоба в размер до 500.000 лв.

Определените в настоящия член размери на глобите за повторение се налагат само когато за първото нарушение има вече постановление, влязло в законна сила.

Констатирането на нарушенията се извършва от упълномощените от института органи, а издаването на наказателни постановления за глоби се издават от ръководителя на института.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 33. Глобите в размер до 100.000 лв. не подлежат на обжалване, а останалите постановления се обжалват по реда на книга 6, глава IV, от закона за наказателното съдопроизводство.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 34. Глобите се събират от държавния бирник по реда на събиране преките данъци и се внасят в фонда „Рационализаторски предложения“ при института.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 35. Заварените от настоящия закон трудови норми и таблици за изплащане изработеното над нормата се превизират задължително по реда, установен от настоящия закон.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 35, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 36. Институтът за трудови норми изработва правилница за приложение постановленията на настоящия закон, които се одобряват от Министерски съвет и влизат в сила след публикуването в „Държавен вестник“.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 36, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Райко Дамянов (к): (Чете)

„Чл. 37. Настоящият закон отменя всички закони, наредби и министерски постановления, които му противоречат, и влизат в сила от деня на публикуването в „Държавен вестник“.“

Председателствуващ д-р Пенчо Констурков: Които приемат чл. 37, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема. (Ръкопискиания)

Понеже законопроектът за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия ще бъде готов от комисии след малко, давам само 5 минути отдих, след което ще продължим работата си, за да приемем този законопроект и ще вдигнем заседанието.

Давам 5 минути отдих.

(След отдиха)

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни) Заседанието продължава. Пристигваме към разглеждане на точка трета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за сключване бюджета на държавата за 1942 бюджетна година.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„ЗАКОН

за сключване бюджета на държавата за 1942 бюджетна година.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

Член 1

Редовен бюджет на държавата

Приходи

Предвидени да постъпят	16.602.672.860.—
Постъпили	24.791.595.705.36
Постъпили в повече от предвидените	8.188.922.845.36

Разходи

Разрешени кредити	26.780.054.059.—
Изплатени разходи	22.931.183.277.50
Неизползвани и закрити кредити	3.848.870.781.50

Равносметка

Постъпили приходи	24.791.595.705.36
Изплатени разходи	22.931.183.277.50
Повече приходи	1.860.412.427.86

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

Член 2

Извънредни бюджетни кредити

Приходи

Предвидени да постъпят	1.382.742.757.—
Постъпили	1.409.295.239.—
Постъпили в повече от предвидените	26.552.482.—

Разходи

Разрешени кредити	2.344.037.458.—
Изплатени разходи	1.382.742.757.—
Неизползвани кредити	961.294.701.—

Равносметка

Постъпили приходи	1.409.295.239.—
Изплатени разходи	1.382.742.757.—
Повече приходи	26.552.482.—

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Минозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Член 3

Бюджет на Главната дирекция на железниците и пристанищата

Приходи

Предвидени да постъпят	3.350.000.000.—
Постъпили	4.842.737.046.—
Постъпили в повече от предвидените	1.492.737.046.—

Разходи

Разрешени кредити	3.880.506.709.—
Изплатени разходи	3.470.326.936.—
Неизползвани и закрити кредити	410.179.773.—

Равносметка

Постъпили приходи	4.842.737.046.—
Изплатени разходи	3.470.326.936.—
Повече приходи	1.372.410.110.—

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Член 4

Извънредни бюджетни кредити към бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата

Приходи

Предвидени да постъпят	990.923.344.—
Постъпили	892.864.979.—
Постъпили в повече от предвидените	98.058.365.—

Разходи

Разрешени кредити	1.471.535.026.—
Изплатени разходи	990.923.344.—
Неизползвани кредити	480.611.682.—

Равносметка

Постъпили приходи	892.864.979.—
Изплатени разходи	990.923.344.—
Повече разходи	98.058.365.—

Недостигът от 98.058.365 лв. е покрит с част от излишъка по редовния бюджет на дирекцията.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Министър д-р Иван Стефанов: Едно малко обяснение искам да дам.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Има думата г-н министър на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Г-да народни представители! Искам да ви обърна вниманието на това, че се касае за ликвидирането на едно отдавна минало — касае се за 1942 бюджетна година. Тези данни, които ви се прочетоха, трябва да знаете, че са за едно време от преди 4 години.

Искам да обърна вниманието ви на това, че тогава съществуващото, а вероятно и сега съществуващо разграничение между редовния и извънредния бюджети на държавата съвсем не е издържано. Ако взмете приложението към законопроекта за приключване бюджетното упражнение за 1942 г., ще видите, че към редовния бюджет се числят постъпления 5.500.000.000 лв. къръгло извънредни приходи. В този доклад на Върховната сметна палата се отразява практиката на бившите финансови министри да прикриват действителното положение на държавното съкровище и действителните дефицити по редовния бюджет.

За 1945 г. вече у нас се скъсва с тази практика. Ние имаме сега много по-искрено отчитане на държавните приходи и разходи.

Исках да ви обърна вниманието на това, за да няма недоразумение. (Ръкоплескане)

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„ЗАКОН

за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава I

Основни разпореждания

Чл. 1. Всички държавни и държавно-автономни стопански предприятия, за които има решения на комисията, предвидена в чл. 3 на настоящия закон, се организират на самоиздръжка.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 2. Стопанските предприятия, организирани на началата на самоиздръжка, запазват основните си цели и задачи, определени в действуващите закони, правила и наредби.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 3. При всяко министерство, по ведомството на което има стопански предприятия, се образува комисия, назначена от съответния министър, която решава, кое предприятие трябва да се обособи като отделна стопанска единица на началата на самоиздръжка.“

Решенията на комисията по алиея първа влизат в сила след одобрението им от Министерския съвет по доклад на съответния министър, след като се вземе мнението на Върховния стопански съвет.

Върховният стопански съвет по своя инициатива може да предложи на Министерския съвет кон предприятията извън тия в алиея първа да се организират на началата на самоиздръжка.“

В алиея първа на третия ред след думите: „съответния министър“ се прибавят думите: „с участието на представители на Министерството на финансите.“

След края на алиея втора се прибавят думите: „и съгласието на Министерството на финансите.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 4. Едновременно с одобрение решението на комисията по чл. 3, Министерският съвет по предложение на Върховния стопански съвет се произнася и към кое министерство следва да се припиши всяко предприятие, с изключение на тия при Министерството на войната.“

Комисията заличи в края на този член думите: „с изключение на тия при Министерството на войната“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 5. Решенията на комисията по чл. 3 след одобрението им съ Министерски съвет, по искане на главния директор, респ. директор на предприятието, се влизват в областния съд, където се намира управлението на същото. От деня на влизане решението на предприятието придобива отделна юридическа личност.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 6. Държавата предоставя в разпореждане на всяко предприятие имущество (движими и недвижими имоти, машини, съоръжения и др.), с което то до деня на обособяването му на началата на самоиздръжка е работило и което имущество съставлява неговия капитал.“

Оценката на това имущество се извършва от комисия в състав: представител на предприятието и по един представител на съответното министерство, на Министерството на финансите, на Българската народна банка, респ. Българската земеделска и кооперативна банка. Тази комисия се назначава от съответния министър.

Оценката се извършва по пазарната стойност и предприятието се задължава с 2/3 от тая оценка.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 7. Обособените на самоиздръжка предприятия работят по свой производствен финансов план. Приходите и разходите на обособените на самоиздръжка предприятия са отделни от бюджета на държавата.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 8. Постановленията на закона за бюджета, отчетността и предприятията и правила за приложението му и закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители не са задължителни за предприятиета, обособени на самоиздръжка.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 9. Предприятията за своята дейност и имоти подлежат на облагане от страна на държавата и общините. Не се облагат само предприятията, за които частната конкуренция е изключена.“

В края на този член комисията прибави думите: „и за които има решение на Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 10. Държавните, държавно-автономните и общински учреждения дават поръчките си на общо основание на обособените на самоиздръжка предприятия по уговорени помежду им условия без да са дължни да спазват глави XIII—XVIII включително от постановленията на закона за бюджета, отчетността и предприятиета.“

На третия ред в този член след думите „по уговорени помежду им условия“ комисията прибави думите „и цени не по-високи от пазарните“.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава II Организация и дейност“

Чл. 11. Всяко предприятие изработва правилник за своята вътрешна организация и дейност, който се утвърждава от съответния министър или от улънномощеното от него лице.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 12. Всяко предприятие работи въз основа на предварително изработен от управлението му и одобрен от съответния министър или улънномощеното от него лице годишен производствено-финансов план.“

Срокът и начинът за изработване, представяне и одобряване на производствено-финансовия план се определят в правилника за приложение на настоящия закон.

След надлежно съгласие на Върховния стопански съвет през течението на годината може да се изменят утвърденият вече производствено-финансов план.

Изменение на производствената програма и производствено-финансия план на воените фабрики и предприятия става само по наредбите на военния министър.“

Последната алинея четвърта на този член комисията заличи изцяло.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 12, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 13. Открития и инициативи, които донасят подобрения в администрирането и производството и поевтиняване на крайния продукт се премират. За тази цел се отделят суми от чистата печалба на края на годината в полза на специалния за целта фонд.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава III Управление и контрол“

Чл. 14. Всяко предприятие се управлява от директор или главен директор, където работата изисква повече от един директор.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 15. Главният директор, resp. директорът и главният счетоводител, resp. началникът на счетоводната служба, се назначават от Министерския съвет по предложение на съответния министър.“

Директорът и началиците на отделните служби се назначават от съответния министър по предложение на главния директор, resp. директора.

Останалият персонал се назначава от главния директор, resp. директора.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 16. Всички щатни служители и работници при предприятието, обособени на началата на самоиздръжка, имат правата и задълженията на държавни служители.“

Заплатите на служителите се определят по таблица, утвърдена от Министерския съвет по предложение на съответния министър.

Възнагражденията на работниците се определят по общо установената за страната таблица за работниците, заети в съответния бранш.“

В края на алинея втора комисията прибави думите: „стъс съгласието на министъра на финансите.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 16, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 17. Правата и задълженията на главния директор, resp. директора, се определят от правилника за приложение на настоящия закон.“

Главният директор, resp. директорът, отговаря на цялата стопанска дейност и постигнатите резултати от нея.“

В алинея втора на този член комисията заличи думата „отговаря“ и на нейно място прибави думите: „носи материална отговорност“.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 17, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 18. Всички парични документи се оформяват с подписа на главния директор, resp. директора и главния счетоводител, resp. началника на счетоводната служба.“

Разногласията между главния директор, resp. директора и главния счетоводител, resp. началника на счетоводната служба, се разглеждат и решават от съответния министър.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 19. Общото ръководство и контрол над предприятието, обособени на самоиздръжка, се осъществява от съответния министър.“

Към този член комисията прибави следната нова алинея втора: „Министърът на финансите упражнява финансов контрол чрез своите органи“.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 19, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава IV Отчетност“

Чл. 20. Предприятиета водят своята отчетност по правилата на двойното счетоводство, при което са задължени да спазват постановленията на закона за търговските книги и тия на търговския закон.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 21. Извършване и оправдаване на разходите става по общ за всички предприятия правилник, утвърден от Министерския съвет.“

В края на този член комисията прибави думите: „по доклад на министра на финансите“.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 21, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 22. В края на всяка календарска година се приключват всички книги и съставят годишният инвентар, баланс и сметка „загуби и печалби“.

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 23. Годишният отчет заедно с баланса, сметка „загуби и печалби“ се изпращат най-късно до края на месец февруари следващата година в съответното министерство.

В съответното министерство се изпращат и месечните баланси най-късно до 20 число на следния месец.“

Председателствуващ д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава V Разпределение на чистата печалба“

Чл. 24. Чистата печалба след покриване на разходите за издръжка, лихвите за заетия капитал и амортизация на движимите и недвижимите имоти се разпределя, както следва:

1. 15% за резервен фонд
2. До 5% за фонд „премии и награди“
3. До 5% за фонд „социални мероприятия и подобреие на битата на работниците и служителите в предприятието“
4. Останалата част от чистата печалба се внася в полза на фонда „ново строителство“ и разширение на съществуващи предприятия“, който се учредява с настоящия закон по открита за целта сметка в Българската народна банка.

Управлението и използването средствата на фонда се уреждат с правилника за приложението на настоящия закон."

В точка трета на този член процентът „до 5%“ става „до 10%“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 24, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 25. За използването и оползотворяването на сумите, отделини от чистата печалба по точки 1, 2 и 3 на чл. 24, ще се изработят отделни правилници, одобрени от Министерския съвет.“

В края на този член комисията прибави думите „по доклад на министра на финансите“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 25, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава VI

Наказания

Чл. 26. Които използува стоки, материали и др., принадлежащи на стопанско предприятие, обособено на самоиздръжка, без за това да има право, се наказва с глоба от 2.000 лв. до 100.000 лв. вкл.

Виновните за действия по този член се осъждат да заплатят причинените вреди и загуби.

В края на алинея първа комисията прибави думите: „ако не подлежи на по-тежко наказание по съществуващите закони“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 26, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 27. Всички нарушения по настоящия закон се констатират с акт от органите на предприятието или служителите при съответното министерство.“

В края на този член комисията прибави думите „респективно от органите на министра на финансите“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 27, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 28. Въз основа на съответните актове се издават наказателни постановления от главния директор, респ. директора или упълномоченото от него лице, когато наказанието е само глоба.“

Наказателните постановления се обжалват по реда на книга VI, глава V, от закона за наказателното съдопроизводство.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 29. Актовете, по които се предвижда наказание и затвор или само затвор, се изпращат на съответните съдебни лица и места.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 30. Наказателните постановления за наложени глоби и шети до 5.000 лв. включително не подлежат на обжалване.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Подпредседател: Д-Р ПЕНЧО КОСТУРКОВ

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Глава VII

Преходни разпореждания

Чл. 31. В продължение на шест месеца от влизането в сила на настоящия закон, комисията, предвидена в чл. 3, трябва да се изнесе за предприятията, които следва да се обособят на началата на самоиздръжка.

Решенията на комисията по чл. 3 се привеждат в изпълнение в продължение на 1 месец от влизането им в сила.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 32. Настоящият закон отменя всички закони, правилници и наредби, които му противоречат.“

В края на този член комисията прибави думите: „с изключение разпоредбите на закона за финансова инспекция.“

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 32, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчик Йордан Бодуров (с): (Чете)

„Чл. 33. За прилагането на настоящия закон ще се изработи правилник, утвърден от Министерския съвет.“

В края на този член комисията прибави думите: „по доклад на министра на финансите“.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които приемат чл. 33, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Точки шеста, седма и осма от дневния ред, пред вид на това, че г-н министърът на земеделието отсъствува, не могат да бъдат разгледани днес. Те ще останат за утре,

Следващото заседание ще се състои утре, 3 юни, 15 часа след обед.

Ефрем Митев (с): В петък Народното събрание реши да имаме заседание само в събота и неделя. Съгласно правилника в понеделник Народното събрание не заседава. За да заседава, трябва да има за това решение на Събранieto. Следователно, сега трябва да се гласува да имаме заседание и утре.

Председателствующий д-р Пенчо Костурков: Които са съгласни да имаме заседание и утре, понеделник, 3 юни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Бюрото на камаратата преплага за заседанието, което ще се състои утре, 3 юни, 15 часа, следния дневен ред:

1. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсиониране на земеделците.

Второ четене на законопроектите:

2. За уреждане собствеността, владението и ползуването на общинските мери и общинските и държавни гори, изменения вследствие прокарване на границата между България и Румъния през 1913 г.

3. За изменение и допълнение на закона за прехвърляне собствеността на държавното стопанство „Минкова махала“, край гара Бойчиновци.

4. За връщане имотите на противофашистките партийно-политически и други организации.

Които приемат този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 17 ч. 45 м.)

Секретари:
ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ
ЕФРЕМ МИТЕВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ